

پوخته‌ی کتیبی

(آداب الزفاف)

(خالی گرنگ 38)

که پیویسته هه مو و ڏن و میردیک بیزانن

زانای پایه به رز

محمد بن ناصر الدين الألباني رحمه الله

مالپه‌ری به هه شت و وه‌لامه‌کان

ba8.org
walamakan.com

هه میشه له گه لمان بن بو به رهه می نوی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ئەم خالانەی خواره وە كورته‌ی كتیبی (آداب الزفاف) ئىزاناي پايىه بەر ز شیخ محمد ناصر الدین الألبانی يە رحمە اللە كە گرنگە هەموو ژن و مىردىك ئەم حۆكم و ئادابانە بىزان:

1- گالتە كردن وچاکە كردن لهگەل خىزاندا له كاتى جوت بۇون لهگەلى : سونەتە و باش وايە پېش ئەوهى پياو بچىتە لاي خىزانى شىتىكى بىدانى ، وەك چاي وشىر وهاوشىوه كانى .

2- دانانى دەس لەسەر سەرى خىزان دوغا كردن بۆى : باش وايە له كاتى چونە لاي خىزان دەست لەسەر يىو چەوانى دابىتىت و بۆى يپارىتەوە و بىلىت : (اللهم أني أسألك من خيرها و خير ما جعلتها عليه وأعوذ بك من شرّها و شرّ ما جعلتها عليه) . واتە : خوايە من داواي چاکەي ئەمە و ئەو چاکەيەت لى دەكەم كە خستوتە سەرى و پەنات پى دەگەرم لە خراپەكەي و لەو خراپەيەي كە خستوتە سەرى .

3- نويىز كردن بەيەكەوە : باش وايە دوو رکات نويىز بەيەكەوە بىكەن چونكە لەسەلەفەوە گىرەدراوەتەوە كە كردويانە .

4- پارانەوەي كاتى جوت بۇون لهگەل خىزاندا : باش وايە له كاتى چونە لاي خىزان ئەم دوعايە بىكىت : (بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ، وَجَنِّبْ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْنَا) واتە: (بە ناوى خودا ئەم كارە ئەنجام دەدەم، خودايە شەيطانمان لى دوور بخەرەوە، ھەروھە شەيتان دوور بخەرەوە لەوەي كە پىمان دەبەخشىت لە منداڭ)

۵- چون پیاو ده‌چیته لای خیزانی و له‌گه‌لی جوت ده‌بیت ؟

دروسته پیاو بچیته لای خیزانی له‌پیش و پاش ولای راست و چهپ ، به‌مه‌رجیک له‌داوینه‌وه بیت ،
خوای په‌روه‌ردگار فه‌رموویه‌تی : {نِسَاؤْكُمْ حَرْثُ لَكُمْ فَأُتُوا حَرْثَكُمْ أَلَّى شِئْمْ }
واته : خیزانه‌کاتنان کیلگه‌ی خوتانن ؛ له‌هه‌ر کویوه ده‌تانه‌وه بچنه کیلگه‌که‌تانه‌وه .

۶- حه‌رامه پیاو له‌کومه‌وه پچیته لای خیزانی له‌به‌ر ئه‌و ئایه‌ته‌ی پیشو .

۷- ده‌س نویز گرتن له‌تیوان دوو جیماعدا :

کاتن پیاو ویستی دوو باره له‌گه‌ل خیزانیدا جووت بیت سوننه‌ته ده‌س نویز بگریت .

۸- خوشوشن باشتره له‌ده‌س نویز گرتن :

کاتن پیاو ویستی دوو باره له‌گه‌ل خیزانیدا جووت بیت سوننه‌ته خوی بشوات ، ئه‌بو پافع ده‌لیت :
آنَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَافَ ذَاتَ يَوْمٍ عَلَى نِسَائِهِ، يَغْتَسِلُ عِنْدَ هَذِهِ وَعِنْدَ هَذِهِ . قال : قُلْتُ لَهُ :
يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَلَاجْعَلْهُ غُسْلًا وَاحِدًا؟ قال : "هَذَا أَرْكَى وَأَطْيَبُ وَأَطْهَرُ" .

واته : په‌ژیکیان پیغه‌مبه‌ر صلی الله علیه وسلم به‌سهر خیزانه‌کانیدا گه‌پاو بو هه‌ر جوت بونیک
خوی ده‌شوشت ، ده‌لیت : پییم گوت : ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا صلی الله علیه وسلم بو بوهه‌موو
جیماعه‌کان یه‌ک جار خوت ناشویت ؟
فه‌رمووی : ئائه‌ما پاک تر و چاک تر و باشتره .

۹- خو شوشتني ژن و میرد به‌یه‌که‌وه :

دروسته هه‌ریه‌ک له‌ژن و میرد به‌یه‌که‌وه له‌یه‌ک جیگه‌دا خویان بشون ، هه‌رچه‌ند عهوره‌تی یه‌کیش
بیینن .

۱۰- دهس نویز گرتى كەسى لەش گران پىش نوستن :

پياو و ئافرهتى لەش گران ناخهون تاوهكى دهس نویز نهگرن .

۱۱- حوكمى ئەو دهست نویز گرتنه :

ئەو دهس نویز سونته و واجب نى يە ، لەبەر ئەم فەرمۇودەيەيى كە عومەرى كورپى خەتاب گىراويمەتىيە كە لەپىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم پرسى : (أَيْنَا مُ أَحَدُنَا وَهُوَ جُنْبُ ؟ قَالَ : "

نَعَمْ إِذَا تَوَضَّأَ"). واتە : ئايا يەكىك لهىئىمە بەلەش گرانىيەوە بنويت ؟

فەرمۇوى : بەلنىڭ كەر دهس نویزى گرت .

۱۲- تەيەموم كەدىنى كەسى لەش گران لەبرى دهس نویز :

دروستە پياو و ئافرهت ھەندى جار لەبرى دهس نویز تەيەموم بکەن .

۱۳- خۆ شوشتن پىش نوستن باشتە :

باش وايە كاتى پياو و ئافرهت لەشيان گران دەبن پىش ئەوهى بخهون خۆيان بشۇن (عَبْدِ اللهِ بْنِ أَبِي قَيْسٍ) دەلىت : سَأَلْتُ عَائِشَةَ كَيْفَ كَانَ نَوْمُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْجَنَابَةِ ؟ أَيْغَتَسِلُ قَبْلَ أَنْ يَنَامَ، أَوْ يَنَامُ قَبْلَ أَنْ يَغْتَسِلَ ؟ قَالَتْ : كُلَّ ذَلِكَ قَدْ كَانَ يَفْعَلُ ؛ رُبَّمَا اغْتَسَلَ فَنَامَ، وَرُبَّمَا تَوَضَّأَ فَنَامَ ،

قلتُ : الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ فِي الدِّينِ سَعَةً .

واتە : پرسىيارم كرد لە عائشە نوستنى پىغەمبەر صلى الله علئيه وسلم چۆن بۇو لەكتى لەش گرانيدا ؟

ئايا خۆي دهشۈشت پىش ئەوهى بنويت ؟

ياخود دەنوست پىش ئەوهى خۆي بشوات ؟

عائشە گوتى : هەمۇو ئەوانەي دەكىد ، ھەندى جار پىش ئەوهى بنويت خۆي دەشۈشت ، وھەندى جار دهس نویز دەگرت پاشان دەنوست ، گوتىم : سوپاس بۇ خوا كەلەديندا مەجالى زۆر شتى هېيشتۆتەوھ .

۱۴- حه‌رامیه‌تی چونه لای ئافره‌تیک كله‌سوری مانگانه‌دا بیت :

حه‌پامه کاتن ئافرهت له‌سوری مانگانه‌دا یه پیاو له‌گه‌لی جوت بیت ، له‌بهر ئەم ئایه‌تە { وَيَسْأَلُونَكُمْ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأُتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمْرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ } .

واته : وە ئەی محمد صلی الله علیه وسلم پرسیارت لى ئەکەن دەربارەی حېزو خوینى بىتنيزى و سوورى مانگانه‌ی ئافرهتان تو پییان بلۇ: ئەو کاته ئافرهت توشۇش ئازار ئەبن وە ئەو خوینە پىسە [فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ] بۆیە له کاتى سوورى مانگانه‌دا دووركەونەوە له ئافرهت و جيماع و سەرجىيان له‌گەلدا نەکەن، نەك دووركەوتەوە له دانىشتىن و راکشان و خواردن بەلکو تەنها له جيماعدا، كە جولەكە ئافرهتىان بکەوتايەتە حېزەوە لييان دوور دەكەوتەوە، ھاوهەن پرسیارييان له پىغەمبەر صلی الله علیه وسلم كرد خواى گەورە ئەم ئایەتە دابەزاند [وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ] وە لييان نزىك مەبنەوە به جيماع كردن تا سوورى مانگانه و خوینەكەيان كۆتايى پى دىت و پاك ئەبنەوە [فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأُتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمْرَكُمُ اللَّهُ] ئەگەر غوسلىان دەركەدو خۆيان شووشت ئەوكاتە بچنە لاييان بهو شىوازەي كە خواى گەورە فەرمانى پىتىان كردووە واتە: له شويىنى مندال بۈونەوە [إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَابِينَ] به‌پاستى خواى گەورە ئەو كەسانەي خۆش ئەۋىت كە تەوبەكارن و له تاوان ئەگەپىنەوە [وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ] وە ئەو كەسانەيشى خۆش دەۋىت كە خۆيان پاك ئەکەنەوە له تاوان، يان غوسل دەرئەكەن.

۱۵- كەفارەتى جيماع كردن و چوونە لای ئافرهتىك كله‌سورى مانگانه‌دا یه :

ھەركەسىك ئارەزوی زال بۇو بەسەريدا وله‌گەل خىزانىدا جووت به له‌کاتىكدا له‌سورى مانگانه‌دا یه ، ئەوا پىويستە له‌سەرى دينارىك ياخود نيو دينار زىر بکات به خىر .

۱۶- ئەوهى دروسته له گەل ئافرهتاينىكدا بكرىت كەله سورى مانگانەدان :

جگه له جيماع وجيوت بعون هه موو شتيكى تر دروسته له گەل ئافره تانيكدا بكرىت كەله سورى مانگانه دايه.

۱۷- کاتی ئافرهت له سوپى مانگانه پاک دەپېتەوھ چ كاتيک دروسته پياو له گەللى جوت بىيت ؟

کاتن پاک بووه و خۆی شوشت یاخود دهس نويژ گرت و ياخود شوینى خوينه کەي شوشت ئەوكات دروسته.

۱۸- دروستی عهزل کردن :

دروسته پیاو عهزل بکات ، واته : کاتن له گهـل خیزانی جوت ده بیت دروسته ئاوهـکـهـی نـهـکـانـهـوـهـ نـیـوـ رـهـمـیـ خـیـزـانـیـهـوـهـ .

۱۹- باشت روایه عهزل نه کات :

باشت واهه عهزل نه کرت:

یه که مر : چونکه زیان گهیاندنی نیدایه به افراحت و دهیته هوی نه و هر نه گریت ، خو نه گه ر
افراحته که ش رازی بست نهوا دهسته هوی :

دوروهم : لهناو بردنی يه کیک له ئامانجەكانى زهواج كەزۆر بونى منداڭ وزىياد بۇونى ئومەتى پېغەمبەر
اللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .

۲۰- ژن وسیاو باش و ابه چ نه تکان ههست له زه واج کردن :

باش واهه نه ته، به باک را گر ته، داوتنیان سُت له حه رام کراوه کان.

۲۱- چ دهکات يو یهيانی روشی دواتری چونه لای خیزان ؟

باش وابه بحیت بُلای کهس وکاری و بُلایان سارتنهوه وئهوانیش بلههمان شتوه بُلئهمر سارتنهوه.

۲۲- واجبیتی ههبوونی حهمام لهمالدا :

پیویسته لهسهر ژن ومیرد حهمایک لهمالدا دروست بکهن و دروست نی یه بچنه حهمامی بازار چونکه ئه و کاره حهرامه.

۲۳- حهرامیه‌تی بلاو کردنوهی نهینی ژن ومیردایه‌تی :

حهرامه لهسهر ژن ومیرد نهینی ژن ومیردایه‌تی ئاشکرا بکهن.

۲۴- واجبیتی وهلیمه :

پیویسته دوای چونه لای خیزان وگواستنه‌وه وهلیمه بکریت.

۲۵- سونن‌ته‌کانی وهلیمه :

پیویسته لهکاتی وهلیمه‌دا رهچاوی ئهمر خالانه‌ی لای خواره‌وه بکریت:

یه‌کهمر : دوای سن رۆژ بیت له‌گواستنه‌وه چونکه پیغه‌مبه‌ر صلی اللہ علیه وسَلَمَ دوای سن رۆژ وهلیمه‌ی کردووه.

دوووه‌مر : که‌سانی چاک ده‌عوه‌ت بکات جا هه‌زار بن ياخود ده‌وله‌مه‌ند.

سییه‌مر : حه‌یواییک ياخود زیاتر سه‌ر ببیریت گه‌ر هه‌بوو حه‌وت دانه.

۲۶- دروستیتی وهلیمه کردن به‌بن گۆشت :

دروسته به‌هه‌ر خواردنتیک وهلیمه بکریت با گۆشتیش نیدا نه‌بیت.

۲۷- به‌شداری کردنی که‌سانی ده‌وله‌مه‌ند له‌وهلیمه‌دا :

باش وايه ئه و که‌سانه‌ی که‌ده‌وله‌مه‌ندن و‌هه‌بوون هاوكاري که‌سانی تر بکهن له‌وهلیمه‌دا.

٢٨- حه رامیه‌تی تاییه‌ت کردنی و هلیمه به دهوله‌مندان :

دروسته نی یه له کاتی و هلیمه کردندا ته‌نها که‌سانی دهوله‌مندی بُو با‌نگیشت بکریت و که‌سانی هه‌زار پشت گوی بخریت.

٢٩- واجبیتی و هلام دانه‌وهی با‌نگیشتی و هلیمه :

واجبه له‌سهر ئه و که‌سه‌ی با‌نگیشت کراوه بُو و هلیمه بچیت و که‌مر ته‌رخه‌می نه‌کات.

٣٠- چوون بُو و هلیمه ته‌نانه‌ت گه‌ر به‌رُؤژوش بُو :

ئه و که‌سه‌ی با‌نگیشت کراوه بُو و هلیمه پیویسته بچیت خو ئه گه‌ر به‌رُؤژو بُو ئه‌وا بُویان ده‌پاریتیه‌وه، له‌بهر ئه‌مر فه‌رمووه‌ده‌یه‌ی پیغه‌مبه‌ر صلی الله علیه وسلم : ("إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ فَلْيُجِبْ، فَإِنْ كَانَ مُفْطِرًا فَلْيَطْعَمْ، وَإِنْ كَانَ صَائِمًا فَلْيُصَلِّ").

واته : کاتن با‌نگیشت و ده‌عوه‌تی که‌سیک له‌ئیوه کرا با و هلام بداته‌وه و بچیت ، گه‌ر به‌رُؤژو نه‌بُو با بخوات ، خو ئه گه‌ر به‌رُؤژو بُو با دوعایان بُو بکات.

٣١- رُؤژو شکاندن له‌بهر ده‌عوه‌ت :

دروسته بُو ئه و که‌سه‌ی ده‌عوه‌ت کراوه رُؤژوه‌که‌ی بشکینیت گه‌ر رُؤژوی سونه‌ت بُو به‌تاییه‌ت گه‌ر خاوه‌ن مالله‌که زوری لى کرد.

٣٢- واجب نه‌بُوونی قهزا کردن‌وهی رُؤژوی سونه‌ت :

واجب نی یه له‌سهر ئه و که‌سه‌ی رُؤژوه‌که‌ی له‌بهر ده‌عوه‌ت ده‌شکینیت رُؤژوه‌که‌ی قهزا بکانه‌وه.

۳۳- نه‌چوون بُو وھلیمەیەک کەتاوانى تىدا ئەنجام بدریت :

دروست نى يە بچىت بُو وھلیمەیەک كە بىن فەرمانى خوداى تىدا ئەنجام دەدریت تەنها بەمەبەستى ئىنكارى كردن نەبىت ، خۆ ئەگەر ئىنكارى كرد و بەگۈيىان نەكىد ئەوا پىويىستە بگەرپىتەوە

۳۴- ئەو شتانەي كەسوننەتن لەكاتى ئامادە بۇون دەعوەتدا :

ئەو كەسەي ئامادەي دەعوەت دەبىن دوو شت جى بەجى بکات :
يەكەم : دوعا بُق ئەو كەسە بکات كە دەعوەتى كردووه و بەم شىوھىيە بُق بپارپىتەوە كە لەپىغەمبەر و وھ
صلى الله عليه وسلم هاتوووه :

أ- (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُمْ، وَارْحَمْهُمْ، وَبَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتُهُمْ)،

واتە : خودايىھ لېيان خۆش بە ، ورەحمىيان پىن بکە ، و بەرەكەت بخە ئەوھى پىت بەخشىون .

ب- (اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمْنِي، وَاسْقِ مَنْ سَقَانِي ").

واتە : خودايىھ خواردن بده بەوانەي خواردىنيان پىدامەر ، و ئاؤ بىھ خشە بەوانەي ئاويان پى دامر .

دۇوھەم : دوعا كردن بُق زاوا و بوك بەخىر و بەرەكەت :

أ- (بارك الله لك وبارك عليك وجمع بينكما في خير) .

واتە : خودا بەرەكەتدارت بکات و بەرەكەت بىرژىننى بەسەرتا ، و كۆتان بکاتەوە لەسەر خىر .

ب- (اللهم بارك فيهما وبارك لهما في بنائهما) .

واتە : خودايىھ بەرەكەتىيان تى بخەي ، و بەرەكەت بخەرە مندالله كانىانەوە .

۳۵- وھك زەمانى جاھلى دوعاي كور وپىكەوە ژيان ناكريت ورپىگرى لىن كراوه .

۳۶- خزمەت كردنى ئامادە بوان لەلايەن بوكەوە :

دروستە بوك خزمەتى ئامادە بوان بکات گەر خۆي داپوشىت وئەمین بىت لەفيتنە .

۳۷- گورانی گوتون ولیدانی ده :

دروسته بو زاوا ریگه برات به ئافره‌تان بو ئاشکرا كردنی زهواج ده لى بدهن ، ووه رووه‌ها گورانی‌يەك كەليمات خراپی تىدا نەبیت به شیوه‌يەك باس ئافره‌تان بکات وقسەی نەشیاوی تىدا بیت .

۳۸- ریگه نەدان بەناشەرعىيەكان :

نابن ریگا بدریت به هېچ ناشەرعىيەك بەتاييەت ئەو ناشەرعىانەي كەبۆته عادەت ، بەھۆى يىدەنگى هەندى لە زانايانەوە لەھەندى ناشەرعى خەلک وادەزانن ئاسايىيە دروسته .

ومن ئاگادارتان دەكەمەوە لەھەندى شت :

يەكەم : هەلۋاسىنى ويئە بەقەد دیوارەكانەوە جا ويئە دەس كرد يىت ياخود فۆتۆگرافى ، هەمۇو ئەوانە دروست نىن ، ئەو كەسە تواناى ھەبۇو پىويىستە دايگىرىت ، گەر توانى دراندىنى نەبۇو .

دوووهەم : داپوشىن دیوارەكان بە حەریر وھاوشىوه‌كان دروست نى يە چونكە ئىسراپ وزىادەرەوين .

سېيەم : بارىك كردنەوە برو لەلايەن هەندى لە ئافره‌تanhەوە ، حەتمەن ئەمەر كارە دروست نى يە ؛ چونكە كەپىغەمبەر صلى الله عليه وسلم لە عنەتى لى كردووه .

چوارەم : عادەتىكى تر كەعادەتى ئافره‌تاني كافرانە ئەويش بۆياخ كردنى نىنۆك ودرىيەز كردىيەت ؛ ئەمەش كارىكى نەشىاوه ؛ چونكە گۆرۈنى دروست كراوى خودايە وله عنەتى ليڭراوه .

پىنچەم : تاشىنى رىش لەلايەن پىاوانەوە تاواي لىھاتۇوە بۇوه بەعەيىيە كەر زاوا رىشى نەتاشىت !

حەتمەن ئەمەش چەند سەرپىچىيەكى تىدايە :

أ- گورىنىن دروست كراوى خودا .

ب- سەرپىچى پىغەمبەر صلى الله عليه وسلم .

ج- خۆ شوبهاندىن بەبىباوهەران .

د- خۆ شوبهاندىن بە ئافره‌تان .

شەشەم : لەپەنجە كردنى ئەنگوستىلەي زىر لەلايەن پىاوانەوە ، كەئەمەش عادەتى مەسيحىيەكان هاتووته نىو موسولمانانەوە ولاسای كردنەوەي بىباوهەرانه .

چهند ئامۆژگاریهک بۆ ژن و میرد :

يەكەم : گویرایه‌لى خودا بکەن و ئامۆژگارى يەك بکەن ، و شوینى فەرمانەكانى خودا كە له قورئان و سنه‌تدا هاتووه بکەون ، و بهدواى عادەتىك نەكەون كەلەنیو خەلکدا باوه و خەلک بەنەزانىن ئەنجام دەدەن .

دوووهەم : هەريهك له ژن و میرد پابەند بن بەئەنجام دانى فەرز و واجبه‌كانى يەكتىر ، و نابىن ئافرهت داوا لەپياو بکات لەگەل پياودا يەكسان بىت ، و ھەروھا نابىت پياوان ئەو دەسەلاتەي كەخودا پىي داون ئىستغلالى بکەن و ستهەم له ئافرهتان بکەن .

سېيەم : و پىويستە له سەر ئافرهت بەپىتى توانا گویرایه‌لى مىردەكەي بکات و لە فەرمانى دەرنەچىت گەر پىچەوانەي فەرمانى خودا نەبۇو ، ئەمەش يەكىكە له و فەزلەي خودا كە به پياوانى بەخشىوھ .

الشيخ محمد ناصر الدين الألباني رحمه الله

